

גליונות לעיון במשנת השבע

ערוכים בידי נחמה ליבוביץ שנת שמיאה

חומש (ח"ו)

כ"ז - כ"ב (הארון ובדיו)

(עיון גם בגליון תרומה ח"ג שעסק אף הוא בארון ובכפרת)

א. י' ועשו ארון.

רמב"ן ד"ה ועשו ארון, ראב"ע ועשו עד "החל ככה"

ומה קשה להם ומה ההבדל העקרוני שבין השוכותיהם?

ב. י"ב רש"י ושתי טבעות, ראב"ע ד"ה פעמותיו החל מן "ועוד מה טעם"

1. מה הקשי?

2. מה בין שני פרושי רש"י?

3. מה בין רש"י לראב"ע?

ג. ט"ו בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו.

רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ב' הלכה י"ב - י"ג: בעת שמוליכין את הארון ממקום למקום...

מצוה לנוטלו על הכתף... ונזהרים שלא ישמטו הבדים מן הטבעות, שהמסיר אחד מן הבדים

מן הטבעות לוקה, שג' "בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו".

ספר חנוך מצוה צ"ו: משרשי המצוה, לפי שהארון מציין התורה והוא כל עיקרנו וכבודנו ונחייבנו

לנהוג בו כל כבוד וכל הדר בכל יכלחנו, על כן נצטוונו לכל נסיר בדי הארון ממנו מן נהיה

צריכים לנחמה עם הארון לשום מקום במהירות ואולי מתוך הפרדה והחפזון לא נברוק יפה להיות

בדיו חזקים כל הצריך. ושמא חס ושלום יפל מידם - ואין זה כבודו; אבל בהיותם בו מכלבדים

לעולם ולא יסורו ממנו, לא יארע תקלה בהם. - ועוד טעם אחר: כל כלי המקדש צורחם מחויבת

לרמז ענינים עליונים כדי שיהא אדם נפעל לטובה מחוץ מחשבתו בהם, ורצה האל לטובתנו, שלא

תפסד אותה צורה אפילו לפי שעה.

כלי יקר: ולא יסורו הבדים כי ברית כרותה אמר ה' (ישעיה נ"ט כ"א) "ולא ימוש מפין ומפי זרעך

ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם" וכמו שאמר (יהושע א' ה') "לא ימוש ספר התורה

הזה מפין".

ד' ש"ר. הירש: בדי הארון מסמלים את היעוד ואת התפקיד לשאת את הארון ומה שבתוכו אל מחוץ

לתחומו כשהשעה צריכה לכך. מצוה "לא יסורו הבדים" מבשרה לדורות את האמת, שזאת התורה

ותפקידה אינם מותנים דוקא באדמת הארץ שביח המקדש עומד עליה. הלאו של "לא יסורו"

כסמל לאי תלות התורה האלוקיה בתנאים מקומיים מחבלט עוד יותר ע"י הנגוד אל כלי הקדש

האחרים, ביחוד אל השולחן והמנורה, שלא נאמר בבדיהם "לא יסורו". מובע בזה הרעיון:

אמנם שולחן ישראל ומנורת ישראל - היינו הגשמיים בכל היקפם והיינו הרוחניים בעצם שגשוגם -

קשורים לאדמת ישראל (אינם אפשריים אלא בישיבת העם על אדמת ארץ הקדש), אבל לא כן

חורה ישראל.

איחא ביומא ע"ב א' מהפריקין ואין נשמטין" היינו שאפשר להסירם בכח, אבל אינם נשמטים

מאליהם. הלאו של "לא יסורו" יוצא מתוך ההנחה של אפשרות הסרתם. אסור לנו להשמיט את

הבדים, אבל יכולים המה לחשט, אפשר לפרקם בכח, אולם גם אז יהיה הארון קיים ועומד בשלמותו

ומזכה לבדשאיר החדשים.

כיצד מבארים לאו זה שלשת המפרשים ומה ביניהם?

עצה טובה למורים ולמדריכי נער ולמלמדי פרשת השבוע בחוגים: השתמשו בלמוד המרשה

הזאת והבאות בחוברת: חמונות תבנית המשכן וכליו ליעקב יהודה.